

Hesteavlen i 1910.

Af Statskonsulent *J. Jensen.*

1910 har uomtvistelig været et godt Hesteaar, idet der var tidlig Foraar, god og rigelig Græsning næsten hele Sommeren og langt hen paa Efteraaret samt stærk Efter-spørgsel til stigende Priser. Det eneste dunkle Punkt var, at der antagelig paa Grund af den ringere Halmhøst i Jylland skete for stort Udbud af Føl i Efteraaret, hvorved Prisen derpaa trykkedes.

Udførselen udgjorde 26,106 Heste, hvoraf dog 3358 Føl. I 1905, da den var højst oppe, 29,421, hvoraf 1994 Føl, i 1904 26,137, hvoraf 1700 Føl, i 1906 25,411, hvoraf 1506 Føl, og i 1903 24,500, hvoraf 1486 Føl. I samlet Hesteantal staar 1910 altsaa som Nr. 3, og med Hensyn til Føllene højst paa Udførselssiden. Grunden til den store Føludførsel, der synes stigende, siden den tyske Toldlov traadte i Kraft 1906, maa dels søges i den lavere Føltold (30 Mk. mod 72 Mk. for fuldvoksne Heste) og dels i billig Følpris her. Føllene gaar fornemlig til Slesvigs og Holstens Græsegne. Man har Grund til at forundre sig noget over, at kun Udlændinge og ikke Øboerne benyttede sig af de gode Konjunkturer for Følkøb i Efteraaret.

Da der jo hos adskillige Forretningsfolk næres den Overtro, at vor Hesteudførsel gaar tilbage, skal yderligere anføres, at Udførselen

i Femaaret 1906—1910 i Gennemsnit var	22454
- — 1901—1905 - — -	24173
- — 1895—1900 - — -	19482

og i de foregaaende 5 Femaar hhv. c. 18,700, c. 13,300, c. 16,100, c. 11,500 og c. 9200. Med lidt Spring har der altsaa været stadig og betydelig Fremgang siden 1870. Men deraf at spaa med Hensyn til Fremtiden er umuligt. Kun kan man sige, at trods Told, Jærnbanner, elektriske Sporveje, Automobiles og Cykler, har Efterspørgslen i Fredstid næppe været saa stærk som for Tiden.

Paa lidt nær, ca. 100 Stkr. til Sverige og et lignende Antal til Norge samt ganske enkelte til Rusland (3) og England (2), gaar hele vor Eksport, alle Føllene indbefattet, til Tyskland. Efter Tysklands Statistik for 1910, der baade er udtømmende og ekspedit, stiller Hesteindførselen dertil sig paa følgende Maade:

	Ialt indført	Mer- indførsel	Værdi i 1000 Mk.	Pr. Stk. Mk.
Arbejdsheste:				
Lette Hopper.....	14697	3638	7614	518
— Hingste og Vallaker	39763	6257	17535	441
— Avlshingste.....	101	÷ 12	339	3356
Svære Hopper.....	23893	4497	24849	1040
— Hingste og Vallaker	35176	4150	36583	1040
— Avlshingste.....	224	85	552	2464
Køre-, Ride- og Væddeløbs- heste.....	6666	939	10002	1500
Ponier under 1.40m Stangm.	22209	6728	5597	250
Føl og Plage.....	5975	1336	2514	420
Patteføl.....	400	146	126	315
Ialt...	149104	27764	105711	

Merindførselen har været fra Danmark.....	4594	Stkr.
— — — — — Belgien.....	3378	—
— — — — — Holland.....	2453	—
— — — — — Frankrig.....	1828	—
— — — — — Storbritannien....	640	—
— — — — — Ostrig-Ungarn.. ÷	227	—

Af svære Arbejdsheste er der indført c. 59,300 og af lette c. 54,500, medens Antallet i 1905 var hhv. 65,000 og 62,000. Men dette Aar var jo ogsaa ekseptionelt, hvad vor Udførsel angik. I 1903 var Antallet af svære Arbejdsheste kun c. 50,000. Vor Udførselsvare hører paa ganske lidt nær til denne Kategori ligesom Belgiens, og vi deltager ogsaa i Udførselen med omtrent samme Antal, hvorimod Kvaliteten og Prisen er i vor Disfavør; men hvor meget vides ikke, da den tyske Statistik slaar alle voksne svære Heste sammen og beregner dem til en Gennemsnitspris af 1040 Mk. = 925 Kr., hvad der dog sikkert er altfor højt. Vor Gennemsnitspris er til »Stat. Bureau« for Aaret 1910 opgivet til 680 Kroner, hvilket Tal mod tidligere er trykket en Del ved den større Føludførsel. At Tysklands Vurdering bliver højere, er ganske naturligt, da der dér maa regnes baade med Toldens Beløb, Rejseomkostninger m. m., hvad der vel nok løber op til 100—200 Mk.

Vor Indførsel af Heste var 12,081 Stkr. mod 10,862 i 1909, medens den udgjorde 16,926 i 1908 og 24,169 i 1907. Den bestod som sædvanlig mest af »Rusere«, hvoraf der dels direkte med Skib og dels over Landgrænserne fra Tyskland er kommen c. 6500 Stkr. Selv om der fra Rusland ogsaa kommer en Del større Heste (over 10 Kv.), saa hører de dog paa Grund af deres lette Bygning til »Smaahestene«.

Indførslen fra Sverige er stegen fra 2418 + 113 Føl i 1909 til 3704 + 443 Føl i 1910. Paa Hestecomraadet har man i København og meget af Sjælland mere svenske end jyske Sympathier. København er nærmest som Markedsplads at betragte som Sveriges Hamborg, og de svenske Heste forbliver ogsaa i Hovedsagen paa Sjællands Grund.

Der er derfor noget, der taler for, at Hestehandlerne her paa Pladsen med den mere begrænsede Horisont overvurderer Sverige som hesteproducerende og udførende Land. I alt Fald er der endnu ikke meget officielt, der ligger til Grund for den stadig gentagne Udtalelse om, at Sverige er i Færd med rent at overfløje os baade her-

hjemme og paa det tyske Marked. I Følge den svenske Statistik for 1909, den sidste der foreligger her, udførtes der til Danmark 13 Hingste (à 800 Kr.), 2275 andre Heste (à 550 Kr.) og 129 Føl (à 200 Kr.), til Norge 34 og til Tyskland — 12 Heste.

Den tyske Statistik for 1910 omtaler ikke Indførselen fra Sverige, der direkte skulde ske over Trelleborg-Sassnitz. Efter Opgivende, som jeg har Grund til at anse for paalidelig, bestaar vor Indførsel fra Sverige af c. 15 pCt. Køreheste og lettere Arbejdsheste og 35 pCt. udrangerede Heste samt 50 pCt. middelsvære, yngre Arbejdsheste, af blandet Ardenner-Blod, og af disse er igen kun c. 5 pCt. typiske Belgiere, altsaa i alt c. 100. Alle Føllene er ligeledes af belgisk Afstamning. Trods den svenske Hestetold paa 50 Kr. synes Hestene i Sverige stadig billigere end i Jylland, hvilket mulig bidrager sit til, at vore Hestehandlere er dem saa gunstig stemt.

Næst efter Sverige kommer I s l a n d som Heste udførende Land. Der kom i 1909 1740 Stkr. derfra og de nærmest foregaaende Aar c. 2000 aarlig; men for 1910 er Indførselen kun opført med 853 Stkr., hvilket Tal synes ubegribelig lavt efter Importørernes Skøn. Alene den jyske Husmandsforening har modtaget 400. Grunden til den mulige Nedgang skyldes nærmest strammere Pris. Der forlanges nu 100—125 Kroner pr. Stk. deroppe, og Husmændene har betalt, frit leveret ved Havn her i Landet, 145 Kr. for udsøgte, velfodrede Heste. Skulde Antallet yderligere indskrænkes, vil det kun dække en ringe Del af vort Behov, saa den, vel nærmest af patriotiske Grunde, førte Agitation for »Islænderne« imod »Russerne« bliver overflødig.

Fra Norge er der kun kommen c. 80 Heste, da de er os for dyre og fra Finland 12.

Belgien staar blot opført med 1 Hest, men England derimod med 346. Med »Det forenede Dampskibsselskab«s Baade er der gaaet 376 fra Harwich til Esbjerg.

Største Parten af disse har været lette Heste, hvoraf c. 100 Remonter.

Af Indførselen er der g e n u d f ø r t 548 Heste, deraf 384 til Sverige, 119 til Tyskland og 40 til Norge. Beskaffenheden af denne Udførsel kan ikke opgives, men det har antagelig været Islændere, Russere, Englændere og Tyskere, der blot har passeret Landet.

Hovedresultatet af Kreaturtællingen d. 15. Juli 1909 foreligger nu. H e s t e a n t a l l e t er siden 1903 vokset med 48,000 til 535,000 Stkr., hvoraf 242,000 paa Øerne og 292,000 i Jylland; men Tilvæksten har været hhv. 14,500 og 33,500 Stkr. Gaar man derimod lidt i Detail, ser man, at det er Hestene o v e r 3 Aar, altsaa dem i den arbejdsdygtige Alder, der er tiltagne — endog stærkere end den samlede Tilvækst — nemlig med 14,500 paa Øerne og 37,000 i Jylland, til hhv. 195,000 og 208,000, tilsammen 403,000 Arbejdsheste. Hertil maa dog bemærkes, at Tallet mulig er lidt for højt for Øernes Vedkommende, da 3 Aars Plage af lettere Slags ikke alle kan regnes for fuldtud arbejdsdygtige. Denne ret betydelige Tilvækst af Arbejdskraft falder i Hovedsagen indenfor Gruppen: 6—11 Aar og da især paa Vallakerne, der i det Hele er tiltagne med 8000 paa Øerne og med 24,000 i Jylland, medens Hopperne næsten ikke er tiltagne paa Øerne og kun med c. 13,000 i Jylland. Tallene peger absolut i Retning af den stærke Indførsel, navnlig af Smaaheste, der jo næsten udelukkende er Vallaker. Desværre er Tællingen af Smaahestene gaaet i Stykker paa Grund af Misforstaaelse af Skemaet; men ved sidste Tælling fandtes der 26,000 Stkr., og i de siden forløbne Aar er der indført c. 60,000, af hvilke de allerfleste sikkert er i Live. Forøvrigt er der en glædelig Nedgang at notere i Antallet af g a m l e Heste, især Vallaker, paa Øerne.

Hvad T i l l æ g e t angaar, da er der fra 15. Juli 1908 —15. Juli 1909, altsaa at regne for 1909 som Fødselsaar,

født c. 19,000 Føl paa Øerne og c. 35,000 i Jylland. Fra Tællingen 1903 er der ingen Specifikation; men efter Antallet af levende Føl Tællingsdagen d. A., maa der have været født c. 16,000 paa Øerne og c. 30,000 i Jylland. I 1898 blev der derimod født hhv. c. 15,100 og 31,300. Af de i 1909 fødte Føl var der Tællingsdagen tilbage 17,500 paa Øerne og 31,800 i Jylland, hvilket betyder en Afgang paa hhv. 8 og 9 pCt. Hvis Tællingens Resultater er paalidelige, er der altsaa meget betydelig Afgang i de første Maaneder af Føllets Levetid. Efter Antallet af bedækkede Hopper i det nævnte Tidsrum, altsaa ogsaa i Hovedsagen 1909, hvad der ikke er det rigtige Tal, eftersom Føllene, der blev fødte dette Aar, jo skyldes Bedækning i 1908, var Drægtighedsprocenten for Øerne 59 og for Jylland 68 pCt. Men Fejlregningen er næppe stor, da Antallet af de i 1908 fødte Føl, der blev optalte som Aaringer i 1909, var større paa Øerne og i Jylland kun 1400 mindre end Føllene, saa man vistnok kan gaa ud fra, at det kun er for Jyllands Vedkommende, at der kan blive Tale om, at der er bedækket flere Hopper i 1909 end i 1908. Drægtighedsprocenten blev i 1908 opgivet til hhv. 59 og 71, hvilket vist noget nær ogsaa passer nu.

Som anført er Arbejdshestene foryngede, og det samme gælder Følhopperne. Saaledes var der 1898 hhv. 74 og 64 pCt. af Følhopperne over 7 Aar, men i 1908 kun 64 pCt. paa Øerne og 51 i Jylland. Paa Øerne avler man endnu for meget paa gamle Hopper, men som Tallet viser, gaar man i den rigtige Retning, hvilket harmonerer med, at Øboerne bliver mere Opdrættere. Saaledes er Antallet af Føl og Plage (3 Aargange) siden 1908 steget forholdsvis langt stærkere end i Jylland, nemlig fra 11.8—19.7 mod 20.6—28.6 pCt. for hele Landet.

En af de interessanteste og sikkert paalideligste Oplysninger, Tællingen giver, er om Antallet af Bedækningsshingste over 3 Aar og deres Race.

Antallet var i 1909 1190 paa Øerne og 1152 i Jylland

mod hhv. 1156 og 1340 i 1898. Man skønner af Tallene, at Jyderne har indskrænket det overflødige Hingsteantal ret betydeligt, medens Øboerne har forøget det lidt. I Gennemsnit bliver det 26 og 45 pr. Hingst af det bedækkede Antal Hopper, hhv. 31,968 og 51,718. Naar man blot regnede 50 Hopper til hver Hingst, kunde der spares c. 550 af de værste »Skadedyr« paa Øerne imod højst 100 i Jylland. Det er slet ikke saa faa Hingste, der behøves til Betjening af det store Hoppeantal, saa Præmiehingstene langt fra forslaar. I Jylland er der i 1910 ialt anerkendt ved Statsskuerne (Afkoms Pr., Individ Pr. og Bevarings Pr. samt »præmieværdig«) 287 Hingste og paa Øerne af alle Racer 206. Naar der til nævnte Antal for Jyllands Vedkommende regnes c. 50 3aarige og ligeledes 50 ældre Præmiehingste samt nogle gode 2aarige, ialt højst 400 anerkendte eller anerkendelsesværdige Hingste, naar man dog ikke op til Halvdelen af de Hingste, som der allermindst er Brug for. Og trods den forholdsvis rigelige Præmiering paa Øerne, bliver Forholdet der næppe saa gunstigt.

Bedækningshingstenes Raceforhold giver en meget interessant og sikkert nogenlunde paalidelig Tabel. Derefter er der 1565 Hingste af jysk Race, hvoraf 500 paa Øerne. Dernæst kommer den anden nationale Race, Frederiksborghesten med 300, næsten udelukkende paa Sjælland og Bornholm. Saa kommer »andre eller blandede Racer«, et elastisk Begreb, med 100 paa Øerne og 60 i Jylland. Af fremmed Halvblod var der 213 paa Øerne og 6 i Jylland og af belgisk Race 58 paa Øerne og 6 i Jylland. Endelig af Fuldblod er der opført 18 paa Øerne og 6 i Jylland; men disse sidste er næppe rene alle.

Tællingen oplyser intet om Hoppernes Race, men hvis en saadan var tænkelig, vilde den sikkert vise sig endnu langt mere overvældende for de to hjemlige Racers, og, hvad Øerne angaar, for den »blandede Races« Vedkommende. De indførte Hingste virker jo næsten udeluk-

kende med Landets Hopper og gør derigennem de hjemlige Racer Fortræd ved at berøve dem i det mindste nogle gode Hopper, hvis Afkom de fremmede Hingste alene faar Æren for.

Krydsningsspørgsmaalet ulmer stadig og blusser op ved enhver given Lejlighed. Men det er ikke de virkelige Opdrættere, Bønderne, der puster til Ilden. Vinden kommer fra de hesteinteresserede eller i Heste interesserede. Og der er jo altid et Publikum, der drejer sig derefter. Efter at Renavlen nu er slaaet fast i hele den civiliserede Verden, og vi i alt Fald for den jyske Races Vedkommende i en Aarrække har dyrket den med Held og til Opdrætternes Tilfredshed, idet Markedet aftager Produktet til stigende Priser, falder Hippologerne og Hestehandlerne over den med en skarp Kritik, lig den Frederiksborghesten tidligere nød den Ære at være ene om, og tilraader som eneste Redning for den: Krydsning; men Opdrætterne gør desuagtet, hvad de synes, saa der næppe bliver Broderkrig paa dette Spørgsmaal.

Det er jo en gammel Erfaring, der nu saa smukt bekræftes ved biologiske Forskninger, at første Krydsning ofte falder godt ud, medens Ulykkerne kommer senere, og hvis dette ikke modbevises, burde Krydsningsvennerne tænke paa deres Ansvar ved at søge at bringe Forstyrrelse i det Arbejde, der er godt i Gang med at udrense det uheldige, der er kommen ind netop ved tidligere Krydsninger. Det Krydsningsmateriale, der anbefales, er Belgiere, svært, tysk Halvblod, nærmest Oldenborgere, og Fuldblod; medens andet tysk og i det Hele lettere Halvblod opgives. Belgieren og Oldenborgeren kommer mest hertil ad Handelsvejen, idet de til Dels indkøbes som Føl i Moderlandene og saa sælges til Foreninger, der undertiden oprettes af Sælgerne selv. Men da Forretningen er risikabel, er det jo ganske naturligt, at en klog Forretningsmand ikke indkøber af de dyre Varer.

Enkeltvis har Udvalg for Foreninger selv gjort Indkøb paa den fremmede Plads; men det er jo ikke saa let

for ukyndige at komme godt afsted dermed. Det kunde synes at være en billig Fordring at stille til dem, der vil reformere, at de selv præsterer noget særlig godt; men hidtil har det mest skortet herpaa.

Der er et gammelt Ord, der siger: et er Søkort at forstaa, et andet Skib at føre! Det gælder rigtignok Sømandsskab; men for Hestenes Vedkommende kunde det oversættes omtrent saaledes: et er at kunne ride, handle med eller behandle Heste, men noget andet er det at avle eller fabrikere Heste. Det har man aldrig rigtig kunnet eller villet forstaa, og derfra stammer næsten alle de Ulykker, der er vederfaret Hestene i alle Lande og til alle Tider. Militæret har vel her til Lands de største Synder paa Samvittigheden, idet det har forlangt, at alle borgerlige Hensyn skulde underordnes Rytteriets Krav, og det har i Reglen faaet Lov til at raade. Det er en Selvfølge, at enhver Bruger kan forlange og saa vidt muligt ogsaa faar det, han synes om og er bedst tjent med; derfor maa Militæret — og ikke Bønderne — raade for, hvordan en Militærhest skal være, medens Staten, der holder Militæret — men ikke Bønderne — ogsaa saa vidt mulig bør se at skaffe Varen. Militæret overskrider derimod sin Kompetence, naar det tillige har villet lede Fabrikationen, der er en civil Forretning. Det gaar naturligvis ikke, og det kunde sikkert have været forudset, at Sagen ikke var afgjort med, at Staten anskaffede et militært Landstutteri, bestaaende af nogle Fuldblods- og ædle Halvblodshingste, til Afbenyttelse for Bønderhopper. Resultatet blev da ogsaa, at Militæret ikke var tilfreds med Produktet, og nu synes Opdrætterne endelig ogsaa at være blevne grundig kede af denne Statsforanstaltning, saa dette forhaabentlig bliver et sidste Forsøg af den Slags.

Det store tyske Vandreskue afholdtes i Juni i Hamborg, og her var der nem Lejlighed til at se Blomsten af den nordtyske Avl, navnlig den ædle Avl fra Nordsømarsken, Militærhestene, der var talrigt repræsenterede, tyske Belgiere og danske Slesvigere. Det er en be-

kendt Sag, at Hesteavl en indtager et meget højt Standpunkt i Marskegnene, navnlig i Hannover med Østfrisland, og Oldenburg, medens der snarest synes at være Tilbagegang i Holsten. Forsaavidt der kan være Tale om Idealer blandt Heste, syntes de at være repræsenterede her baade blandt Karethestene og Ridehestene, ikke mindst Remonterne. Det er en gammel Snak, at der hører særlig Intelligens til at fabrikere ædle Heste, og var den sand, maatte de tyske Marskbønder være ualmindelig intelligente; men Fabrikationshemmeligheden bestaar dog vist i de overordentlig gunstige Forhold for Hesteavl, deri indbefattet en ældgammel fortrinlig »Race« og naturligvis saa megen Opdrætterforstand, at det bedste benyttes til Avl. Det saakaldte »Halvblod«, som udgør den tyske Hestebestand, er ikke som vort Halvblod — fabrikeret til Militærbrug — et Produkt af en Fuldblodshingst og en »Landhoppe«, men af gennemført Forædling i mange Generationer og derfor at kalde konstant.

Den »simplere« svære Avl var som nævnt repræsenteret af Belgiere og Slesvigere. De første var ret talrige, men ikke imponerende. Flertallet var temmelig smaa og finbenede, og navnlig syntes Hingstene gennemgaaende lidet betydelige. Det kunde efter disse Produkter at dømme se ud, som om Belgiere er gaaede tilbage ved at opdrættes i Tyskland.

»Slesvigerne« gjorde sig derfor meget godt i Konkurrencen, uagtet de ikke var fremragende efter vore Begreber. Den tidligere nordslesvigske Hest eksisterer jo næsten ikke mere; den nuværende er for det væsentlige en lettere og simplere Jyde. Men den slesvigske (danske) Avl er nu raadende over hele Slesvig, og man synes tilfreds dermed og sparer ikke paa Reklame derfor. Belgiere og Slesvigerne konkurrerede om flere Ærespræmier og »Jyderne« klarede sig meget hæderligt. Navnlig gjorde en jysk Hingst, Poldi, sig som Fader til flere tilstedeværende præmierede Sønner. Ogsaa paa et andet Omraade mødte belgiske og danske Heste op Side om Side.

Der var nemlig, som altid ved de store tyske »Vandre-skuer«, Militæropvisninger, og denne her omfattede ogsaa forspændte »Haubitzer«, den ene med 6 blankbrune Belgiere og den anden med 6 lysrøde Danskere. Det var naturligvis udsøgt Kram; og det vilde vist falde vanskeligt at afgøre, hvilket Spænd der var bedst; vore »Landsmænd« var dog kønnest.

Selv om det ikke virker imponerende, føler man sig dog glad berørt ved, at noget dansk gør sig fordelagtig bemærket ved Siden af Elitekram andet Steds fra paa en Verdensplads. Naar undtages vort Smør og vort Flæsk, der jo ikke kan brillere paa en Udstilling, har vi næppe noget andet Produkt end vore svære Heste, de af saa mange danske oversete »Jyder«, der kan gøre sig paa et tysk Skue. Skade, at vi ikke ligesom ved den internationale Udstilling i Hamborg 1883, hvor vi havde udstillet Heste, der gjorde sig godt, kunde udstille der. Det var netop Pladsen for os!

Af større Skuer var der i 1910 kun Jubilæumsskuet i Odense og U n g s k u e t i Fredericia. Da det er en aarlig tilbagevendende Begivenhed, er der kun lidt at melde derfra. Skuet var godt for Hingstenes, men kun middelgodt for Hoppeplagens Vedkommende, begrundet paa den noget afsides Plads, F. kan kaldes i Hesteverdenen. Der solgtes en Del gode Plage til de sædvanlige høje Priser, saa Truslen om Nedsættelse af Statstilskudet til Hesteavlsforeninger ikke har udøvet nogen kendelig Virkning paa Prisen. Der var mødt en Del Besøgende fra Slesvig, men de købte ingen Hingste. Den tvungne Kaaring der, med Faren for Kassation, hvorved Købesummen tabes, gør efter dyrekøbte Erfaringer i Fortiden Opdrætterne ængstelige, saa de endnu, da Faren er mindre eller overstaaet, næsten kun køber Godtkøbshingste i Jylland. Derimod er der begyndt en ny Trafik med Køb tilbage til Danmark til vore høje Priser af de bedste Hingstplage i Slesvig. Det er en Spekulationsforretning, der er sat i Gang; men Resultatet har hidtil været mest i Sælgerens Favor. Vi trænger ikke

til daarlige Hingste fra Slesvig, især til den gangbare Pris for gode jyske Hingste. Men »fremmed Mad smager jo ofte bedst«! Jubilæumsskuet i Odense omfattede, som naturligt er, næsten alle de Racer af Heste, som findes i Landet; men der var dog to, der dominerede, nemlig de jyske Heste og Oldenborgerne. Om de første kan det udtales, at de 4aarige Hingste paa Statsskuet var ualmindelig gode, medens de 3- og 2-aarige Hingsteplage var tarvelige. Af Belgiere var der flere gode saavel Hingste som Hopper om ogsaa en Del tarvelige. Af Halvblod var der glimrende Hopper af oldenborgsk Race og ret gode Hingste; men man kunde ønske en rigtig Spids til det gode Hoppemateriale for virkelig at grundlægge en Avl af den Slags Heste. Det var interessant at se, om den Udartning, som der stadig tales om, naar Oldenborgerne flyttes fra den fede Marskbund, ikke paa den Maade kunde standses. Naar man ikke bærer sig saa godt ad som Oldenborgerne, kan man da heller ikke hverken paa Fyn eller andet Steds vente sig saa gode Resultater. De talrige oldenborgske Hingste benyttes jo i Hovedsagen til Landets Hopper, blandet fynske eller jyske, og denne Avl er vist slet ikke saa gal, pekuniært set, idet Produktet, naar det falder godt ud, tiltaler Fynboerne og for den Sags Skyld Jyderne med, ikke at tale om Hestehandlerne. Det danske Hesteideal er ingen grim Karrehest, men nærmest en stor, køn Hest, der egner sig baade for Landevejen og Marken.

Der drives, som antydtes, ogsaa en Del belgisk Blandingsavl paa Fyn ved Hjælp af nogle lettere og nettere, men gode, billige Hingste. Fynboerne synes at have mere Forstaaelse af Kvaliteten end Sjællænderne. Hopperne, der føres til disse Hingste, er vistnok ogsaa mest af blandet eller jysk Afstamning og ikke af bedste Kvalitet, saa denne Krydsning næppe faar synderlig Betydning for den svære Avl, idet Afkommet synes at blive lettere, om end ofte solidere, af Benbygning end almindelige »Jyder«.

Paa Sjælland har Hesteavlen taget et stort Opsving i det sidste Par Aar, og navnlig er der en betydelig Tilgang

ikke alene af belgiske Hingste, men ogsaa af Hopper, bedækkede ved disse, at notere, saa der om nogle faa Aar bliver Lejlighed til at bedømme denne Avlsmetode. Men det er aabenbart for tidligt endnu at tale om Betydningen deraf, hverken talmæssigt eller pekuniært, idet der i 1903 af den eneste statspræmierede Hingst *F l a c o n* i Følge Statsdyrskuekom.s« Aarsberetning bedækkedes 60 Hopper, i 1904 bedækkede den antagelig et lignende Antal, og den anden belgiske Hingst, *B o n J o l i* 46, saa der disse to Aar tilsammen næppe faldt 100 Føl efter belgiske Hingste. Først i 1909 og 1910 er der bedækket omkring 500 Hopper ved saadanne; men 1 Aars Plage eller ufødte Føl er endnu ikke rigtig »Eksportvare«.

Hvad *H e s t e h o l d e t* angaar, da er der fortsat med Forsøgslaboratoriets Fodringsforsøg med Piage paa Wedellsborg for mulig at faa fastslaaet, hvad det koster at opdrætte en Plag paa billigste og bedste Maade. Endnu er disse Forsøg ikke afsluttede; i Følge Forholdenes Natur er det et lovlig lille Forsøgsmateriale, der staar til Raadighed; men man kan vist alligevel allerede fastslaa, at det er dyrere, end Folk almindelig tror, at opdrætte Heste, til de kan tjene Føden ved deres Arbejde, saa den Forretning næppe er saa lønnende for Landmændene, som man efter det stærkt tiltagende Tillæg skulde formode. Ja, man kan endog trostlig paastaa, at den bringer næsten alle de mange, der benytter daarlige Avlsdyr, Tab. Forsøgslaboratoriets offentliggjorte Beretning om Roefodring samt Halmfodring kontra Hakkelse til Heste er bleven modtaget med stor Interesse, hvilket viser, at man er taknemlig for dets Arbejde ogsaa paa dette nye Felt.

H e s t e h a n d e l e n har som anført været særdeles god, og Prisen har været stigende paa al Eksportvare, saa den nu er nær oppe ved den Toppris, der betaltes i 70'erne. Men alligevel er den ekseptionel gode Vare næppe stegen i Forhold til den meget gode eller middelhøje, saa 1000 Kr. sjældent overskrides ret stærkt og 11—1200 Kr. vistnok omtrent er Tip—top her for en Hest og 3000 Mk. for

et Par i Hamborg. Gennemsnitsprisen for udførte Heste, Følindebefattede, er, som anført, af større Hestehandlere sat til 680 Kr., medens den før har været over 700, da Prisen faktisk var lavere, men Føludførslen mindre.

Af litterære Frembringelser er der at notere foruden de planmæssige Stambogshæfter for Hingste og Hopper, baade svære og lette, en ny Udgave af Stam-bog I over jyske Hopper. 1ste Udgave udkom for 20 Aar siden, nu foreligger den som fuldstændig »Familiestambog« over næsten alle de bedste Hoppefamilier indenfor Racen. Da man nu tillige har Slægtstavler over alle de bedste Hingsteslægter, er man ved at faa Klarhed over alt, hvad der duer, og er i Stand til at dokumentere, at det man tilstræber gennem Stambogføring, nemlig Dannelsen af en Eliteavl, hvorfra Avlsdyr, navnlig Hingste, kan udgaa til Forædling af den almindelige Landavl, er en Nødvendighed.

I Forsommeren udkom, udgivet af Det kongelige Landhusholdningsselskab: Det Kongelige Frederiksborgske Stutteri's Historie indtil 1840 paa over 350 Sider, Billederne indbefattet, samt med 10 store Slægttavler. Af *J. Jensen*. Bogen sælges indb. for 3 Kr., hvilket er bleven muligt ved, at den Raben-Levetzauseke Fond og Carlsbergfonden har givet Bidrag til Udgivelsen.